СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ, ПРИЕТА С ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 232 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОТ 2017 Г., ПОЛУЧЕНИ В ПЕРИОДА НА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ.

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	**Автор: Aziti** 06 юни 2024 г. 19:58:28 ч. Портала за обществени консултации	1. Ограничения на способността да си представяш нещата 3D се нарича афантазия. Моля да добавите наред с другите специфични нарушения на способността за учене – дислексия, дисграфия и дискалкулия	**Не се приема**	В Международната система за кодиране и класификация на болестите, възприета от Световната здравна организация – МКБ 10, във F 81 „Специфични разстройства в развитието на училищните умения“ са посочени дислексия, дисграфия и дискалкулия. Няма посочено състояние „афантазия“.
2.	**Автор: Aziti** 06 юни 2024 г. 20:10:18 ч. Портала за обществени консултации	2. По кой метод възрастните диагностицират нарушението на дадена способност ни най-малко представлява интерес за тестваното дете и един родител. По-скоро подходите и отношението към детето с дадено нарушение е важно за неговото психически развитие. Етикетирането на децата може да доведе до неразвиване на потенциала им, защото те получават "диагноза" и няма нужда да правят или да се опитват да правят това или онова. Могат ли, обучени ли са и тествани ли са учителите да работят с такива деца в СМЕСЕНА среда?!	**Не се приема**	Това е по-скоро коментар на направените предложения за промени в Наредбата. Педагогическите специалисти прилагат тестове, по които са придобили компетенции в хода на обучението си във висшите училища, при последваща професионална квалификация или в различни персонални обучения за използване на конкретна тестова методика. Липсва конкретно предложение.
3.	**Автор: Aziti** 06 юни 2024 г. 20:27:56 ч. Портала за обществени консултации	3. Защо едните да използват калкулатор, а другите не?! Защо едните да използват речник, а другите не?! Защо едните да правят тест на лаптоп и да пускат програмата за автоматично разпознаване на грешки, а другите не... Предоставянето на подпомагащите технически	**Не се приема**	Коментарът е по-скоро отрицателно становище по отношение на въвеждането на подпомагащи обучението технически средства и софтуери. Направените предложения в проекта на Наредбата за въвеждане на подпомагащи технически средства и софтуери се правят с цел

		средства и софтуери може изведнъж да се възприеме като неправда или дори някой може да се престави като „нарушен“, за да има правото да използва разрешените подпомагащи технически средства и софтуери и да повиши резултатите си. Ако подпомагащите технически средства се използват масова на работното място, нека те да се разрешат за всички, а децата с нарушения да получават повече време за работа.		да се даде възможност на учениците със специфични разстройства в развитието на училищните умения – с дислексия, с дисграфия, с дискалкулия, да разгърнат потенциала си, както и да се представят по-добре при изпитвания, национални външни оценявания или държавни зрелостни изпити.
4.	**Автор: Aziti** 06 юни 2024 г. 20:55:21 ч. Портала за обществени консултации	4. Дислексия, дисграфия, дискалкулия, афантазия, или "музикален инвалид" или липса на музикален слух и ритмичност или неразвит навреме музикален слух и ритмичност... Всички тези ограничения на способностите за учене, представляват проблем за обучението в дадена професионална посока и трябва да се компенсират с много труд и със специална методика или с приложение за настройка/конфигурация на инструмента например и последваща реакция, като причината за късането на струни трябва да се търси другаде, а не в приложението за определяне на тона :-) Моля да се разработят и специални тестове и материали за професионално ориентиране. Моментните ограничения не трябва да са причина за отказване на децата да изберат дадена професия, стига да има методика за развиване на "нарушените" уменията по нестандартен начин, различен от разписания план на МОН, и стига да не се концентрират възрастните върху предоставянето на парични средства за "протези" и "патерици" с цел бързо и лесно достигане до "целта" на МОН.	**Не се приема**	В Международната система за кодиране и класификация на болестите, възприета от Световната здравна организация – МКБ 10, във F 81 „Специфични разстройства в развитието на училищните умения“ са посочени дислексия, дисграфия и дискалкулия. Няма посочено състояние „музикален инвалид“.
5.	**Автор: Aziti** 07 юни 2024 г. 09:43:48 ч. Портала за обществени	5. Специфично нарушения на способността за учене ли е успешното учене без рабиране?! Или с други думи производството на папагали и зубрачи,	**Не се приема**	С чл. 78, ал. 1 – 3 от Наредбата за приобщаващото образование е определено, че оценката на индивидуалните потребности за

	консултации	които след изпит рестартират хартдиска и изтриват всичко, за да инсталират следващата програма и направят място за запаметяване на нова информация?! Има ли инструменти с доказани психометрични характеристики, които могат да измерват ученето без разбиране?! Моля психометрично да изчислите дали успешното учене е било без разбиране с цел постигане на добра оценка на тест, ИЛИ успешното учене е било с несподелено разбиране с цел задоволяване на очакванията на отсрещната оценителна страна.		необходимостта от допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е функционална. При извършването на оценката на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности, увреждането и функционирането се разглеждат като следствие от взаимодействието между здравословното състояние и факторите на средата в съответствие с Международната класификация на функционирането на човека, увреждания и здравето (ICF) на Световната здравна организация (СЗО) и при отчитане на Международната класификация на болестите – МКБ 10 на СЗО. Оценката на децата и учениците се извършва съгласно Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика. В този смисъл специфичните разстройства в развитието на училищните умения – дислексия, дисграфия и дискалкулия, могат да се разграничат от четене без разбиране, слушане без разбиране. Много често този проблем се идентифицира в хода на образователния процес в случаите, в които българският език не е майчин за конкретното дете или ученик.
6.	**Автор: ИИИ - Фондация „Институт за информални иновации** 28 юни 2024 г. 12:01:35 ч. Портала за обществени консултации/писмо с вх. № 1105-110/28.06.2024 г.	Из писмо до служебния министър на образованието и науката - вх. № 1105-110/28.06.2024 г. Във връзка с подготвените изменения и допълнения в Наредбата за приобщаващото образование (27.10.2017 г., измен. 19.03.2024 г.), подкрепяме направените предложения за подкрепа на деца и ученици със специфични нарушения на способността за учене. Същевременно считаме за наложително, неотложно и целесъобразно да се направи още едно допълнение, с което да се преодолее	**Приема се частично**	Направеното предложение не се отнася до предложените текстове за изменение и допълнение на Наредбата. При последващо обсъждане на изменения и допълнения в Наредбата ще бъде взето предвид.

		съществен пропуск при съставянето на Наредбата, свързан с отсъствието в нея на ученическото самоуправление като важна съставна част от приобщаващото образование. Цел: Запълване на значим пропуск в нормативната уредба. Предлагаме да се допълни чл. 20, ал. 1 от Наредбата за приобщаващото образование по отношение Заниманията по интереси в т. 1 само с четири думи по следния начин: „*дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения и изяви на способностите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, образованието за устойчиво развитие, както и за придобиване на умения за лидерство, включително чрез ученическото самоуправление“* (аналогично на чл. 92 ал. 2 от ЗПУО във връзка с чл. 171 ал. 1 т. 11 и чл. 171 ал. 2.). В мотивите ще споделим малка част от възможностите, ценностите и ползите, които подкрепят родителите (по проведени от нас анкети през 2021-2023 г.) и носи със себе си ученическото самоуправление, като: Смислено организиране на житейското време извън задължителните учебни занятия и придобиване на умения за живот. Много по-активно участие в живота на училищната общност и придобиване на социални умения. Осъзнаване и практикуване на връзката между упражняване на правата и носенето на отговорност като осъзнато гражданско поведение. Увеличаване на броя на социално активните деца и млади хора в училището, чрез които могат да се постигат по-високи образователни и възпитателни цели. Превенция и преодоляване на зависимости и проблемно поведение. Подпомагане на общата		

		подкрепа за личностното развитие в училището по чл. 15 от Наредбата за приобщаващото образование. Заинтересовани страни: учениците; родителите; училищата и техните директори; педагогическите специалисти – класни ръководители, психолози, педагогически съветници; МОН като институция, провеждаща държавната политика в областта на образованието и правата на децата и учениците. Уверени сме, че МОН няма да допусне за седми път (2018, 2019, 2020 (2), 2021, 2024) да не включи ученическото самоуправление в Наредбата за приобщаващото образование, след като то е част от „ Цел 5.9. Разширяване на възпитателната функция на образователните институции“ от Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021-2030). Настоятелството на Фондация „Институт за информални иновации.		
7.	**Фондация „АСИСТ ПОМАГАЩИ ТЕХНОЛОГИИ“,** получено по имейл	1. Да се уточни чл. 104, т. 4, както следва: осигуряване при необходимост на технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър за ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, като устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и др., и система за позициониране.	**Приема се с редакция**	4. осигуряване при необходимост на технически средства и софтуери за ДАК, както и средства за алтернативен достъп до компютър за ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране;
8.	**Фондация „АСИСТ ПОМАГАЩИ ТЕХНОЛОГИИ“,** получено по имейл	2. Да се уточни чл. 105, т. 6, както следва: достъпност на информацията и комуникацията за деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, както и с комуникативни затруднения, чрез осигурени технически средства и софтуери за ДАК, както и средства за алтернативен	**Приема се с редакция**	6. достъпност на информацията и комуникацията за деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания, чрез осигурени технически средства и софтуери за

		достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и др., и система за позициониране.		ДАК, както и средства за алтернативен достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране.
9.	**Фондация „АСИСТ ПОМАГАЩИ ТЕХНОЛОГИИ“,** получено по имейл	3. Към чл. 160 да се добави ал. 3 или да се добави към ал. 2, както следва: При оценяването на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, както и с комуникативни затруднения, да се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър като устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и др. и система за позициониране	**Приема се с редакция**	Чл. 160 (2) При оценяването на ученика с нарушено зрение и множество увреждания и на ученика с увреден слух и множество увреждания екипът за подкрепа за личностно развитие използва различни методи и подходи, инструменти и методики за вербално и невербално оценяване в съответствие с чл. 76, ал. 1, т. 1 и ал. 2.
10.	**Фондация „АСИСТ ПОМАГАЩИ ТЕХНОЛОГИИ“,** получено по имейл	4. Към чл. 166 да се добави ал. 3 или да се добави към ал. 2, както следва: При оценяването на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, както и с комуникативни затруднения, да се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър като устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и др. и система за позициониране	**Приема се с редакция**	Чл. 166 (2) При оценяването на ученици с умствена изостаналост и множество увреждания екипът за подкрепа за личностно развитие на ученика или координиращият екип в центъра за специална образователна подкрепа използва различни методи и подходи, инструменти и методики за вербално и невербално оценяване в съответствие с чл. 76, ал. 1, т. 1 и ал. 2.

11.	**Фондация „АСИСТ ПОМАГАЩИ ТЕХНОЛОГИИ“,** получено по имейл	5. Към чл. 76 да се добави нова точка или да се добави към т. 1, както следва: При извършване на оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, както и с комуникативни затруднения, се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър като устройства за проследяване на погледа и специализиран софтуер за използването им, суичове, софтуер за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и др. и система за позициониране	**Приема се с редакция**	В чл. 76 (2) – нова: При извършване на оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици с физически увреждания и двигателни ограничения, с комуникативни нарушения, със сензорни увреждания, с множество увреждания при необходимост може да се използват технически средства и софтуери за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК), както и средства за алтернативен достъп до компютър, като устройства за проследяване на погледа и специализирани софтуери за използването им, суичове, софтуери за управление на компютър с глас, алтернативни клавиатури и мишки и други, и системи за позициониране.